

naš materinji jezik u kojem zvuči muzika više od hiljadu godina Božansku muziku našeg materinjeg jezika. Gaji domaću riječ, ljepšu od svake druge. Tvoj jezik je izraz Tvoje duše. To nije jezik Shakespearea ni Milтона, al je jezik Starca Milovana. To je jezik koji te čini posebnim narodom i nosiocem vlastite kulture u svijetu. Isprs(i) se dakle i ne daj da Ti u Tvom domu, pak gdje bilo u svijetu, zamre narodna riječ traži to Sjeti se onog Nikole Crnog, profesora na Napuljskom Univerzitetu, koji kad ga popeše na bourbonsko stratište doviknu svim hrvatskim zemljacima “Nemojte zabit naš jezik.”

Te Vam riječi dovikuje svakom pojedincu Stari Kraj u času tisućgodišnjice Hrvatskog Kraljevstva

Artur Grado

5. PROSVJETNA I IZDAVAČKA AKTIVNOST

HR-HDA-147. Savska Banovina. Prosvjetno Odjeljenje

Cjelina sadržava dopisivanje u vezi s financiranjem i realizacijom izdavanja *Povijesti Hrvata* Ferde Šišića, kao i korespondencijom o načinu i financiranju obilježavanja proslave u srednjim školama, zajedno s uputom o naglascima predavanja koja je trebalo održati 21. prosinca 1925. po srednjim školama.

VII-11 7615

2

1925.

Zagrebačka oblast u Zagrebu

dan 1. I. 1925.

primlj. 31. 1. 1925.

broj 157 Naklada škol. knjiga i troškova

Štampanje dra Ferde Šišića Istorije Hrvata za narodnih vladara

Nastavno na poruku s prilogom Ministarstvu prosvjete, Opštem odjeljenju u Beogradu
S molbom na nadležnost.

Čast mi je izvijestiti da je i gosp. veliki župan zagrebačke oblasti primio sasvim isto uređenje P. br. 442 od 17. januara ove godine. kako je iz gornjega izvještaj uprava Kr. naklade školskih knjiga razbira, ova je već preuzela sve što treba za štampanje Šišićeva djela da se pristupi ovom štampanju, čast mi je umoliti, da se priviti ofert Zaklade Tiskare Narodnih Novina u Zagrebu odobri a ujedno da se prema gornjem izvještaju odredi Naklada

školskih knjiga i tiskanica stavi u kompetenciju velikoga župana zagrebačke oblasti. To je potreban pored ostaloga i radi štampanja Šišićeva djela, budući da će odmah na početku štampanja trebati autoru uplatiti prvu trećinu honorara, a i štamparija je stavila među xxxx (nečitljivo) da joj se odmah prilikom narudžbe plati Din. 120 000 za papr.

Zagreb, dne 3/ II. 1925.

x. Kasxxxx (nečitljivo)

1925.

5748

Zagrebačka oblast

VII-11

Broj 5.748 12/3

Primlj. 24. I. 1925.

Predmet: Dr Šišić Ferdo „historija Hrvata za narodnih vladara“

Doznaka predujma autoru i štampariji

Prije otpreme

Računov. Vel. Min. Fin.

Pri pokr. Upravi za kniženje Blagajni Delagacije Ministarstva financija

u

Zagrebu

Za nakladu ist na

Prema

xxxxxx (nečitljivo)

Budžet naklade školskih Knjiga i tiskanica za godinu 1924./1925. Glava III

Naklada za izdavanje srednjoškolskih knjiga. pozicija 1

Ukupno u Nakladu

Za štampanje srednjoškolskih

Knjiga pol. 156

Zgb 12/3. 1925.

XIV-2

Troškovi izdavanja srednjoškolskih knjiga.

Poziva se p. u. da na ~~propis~~ nebiljegovanu i ~~od računovodstva delegacije ministarstva~~ Financija pri pokrajinskoj Upravi Zagreb videnu Namiru Kr. Sveučilišnomu profesoru u Zagrebu Dru Ferdi Šišiću isplati iznos od 30000 Din (trideset hiljada dinara) u ime redujma na honorar za njegovu knjigu „Istorija Hrvata za narodnih vladara“, koja se štampa u Zakladnoj Tiskari štampariji Narodnih Novina, a toj štampariji da se isplati iznos od 120 000 Din (sto dvadeset tisuća dinara) na ime akontacije za troškove nabavke papira za štampanje rečene knjige. Uz namiru ima rečena štamparija doprinijeti i potvrdu da je papir zaista nabavila.

Izdane svote imadu se rečenim načinom propisno zaračunati u izdatak

II.

Načini obavjesnicu za stranke i iznos iz otr. I.

Centralnoj tiskari Nar-Nov. i

2.) Prof. Dr. F. Šišiću

Otrp.

~~Obavijest za prof.~~

~~Šišića upravi na~~

~~njegov stan: Mažura~~

~~nićev trg 21-I~~

III.

Nastavno na prijepise

Otrp. I

Priopćiti se

Pokrajinskoj nakladi školskih

knjiga i tiskanica

Opravništvu

Obavjesnice pod

II. priloži otrp. III.

u

Zagrebu

Znanja radi s pozivom,

Da privite obavjesnice uruč.

naslovnica.

U Zagrebu 3/III. 1925.

NN NN NN (nečitljivo)

2. III.

MINISTARSTVO PROSVETE
KRALJEVINE
Srba, Hrvata i Slovenaca
OPŠTE ODELJENJE
PBr. 442

16. januara 1925. godine.
U Beogradu

Prema predloženoj molbi

ODLUČUJEM

da Naklada školskih knjiga i Tiskanica u Zagrebu, povodom tisućogodišnjice hrvatskoga Kraljevstva izda delo Profesora Dr. Ferde Šišića "Istorija Hrvata za narodnih vladara" kao jubilarni Spomenik za godinu 1925, kojim će Ministarstvo Prosvete vidno sudelovati kod te proslave. Delo ima da izađe još u godinu 1925, i to u tri sveske. Prva /Rimsko doba/, druga/Kneževsko/ i treća /Kraljevsko doba/.

Delo neka bude opremljeno sa slikama i geografskim kartama. Delo je to predložio profesor Šišić, i on neka vodi i sav nadzor nad štampanjem i opremom, koja ima biti solidna i dostojna svrhe.

Delo neka se štampa u 5.000 egzemplara.

Ka štampanju neka se pristupi odmah.

Ako ne bi Zemljaska Tiskara mogla zbog opterećenosti odmah preuzeti taj posao, ne ka se odmah poveri štampanje Dela Hrvatskom Štamparskom Zavodu u Zagrebu, a izrada klišeja Zemljaskoj Tiskarn.

Autoru profesoru Šišiću pripada honorar 15% od bruto cene.

MINISTARSTVO PROSVETE

KRALJEVINE

Srba, Hrvata i Slovenaca

OPŠTE ODELENJE

PBr. 442.

17. januara 1925. godine.

U Beogradu

VELIKOM ŽUPANU

ZAGREB

Na molbu G. Dr. Ferda Šišića, Gospodin Ministar Prosvete pod PBr. 442 od 16. januara o. g. odlučilo je: da Naklada Školskih Knjiga i Tiskara u Zagrebu, povodom tisućugodišnjice Hrvatskoga Kraljevstva izda delo Profesora Dr. Ferde Šišića „Istorija Hrvata za Narodnih vladara“ kao jubilarni opomenik za godinu 1925, kojim će i Ministarstvo Prosvete vidno sudelovati kod te Proslave. Delo ima da izađe još u godini 1925, i to u tri sveske. Prva /Rimsko Doba/, Druga /Kneževsko/ i treća /Kraljevsko doba/.

Delo neka bude opremljeno sa slikama i geografskim kartama, Delo je to predložio profesor Šišić, te neka vodi i sav nadzor nad štampanjem i spremom, koja ima biti solidna i dostojna svrhe.

Delo se neka štampa u 5000 egzemplara.

Ka štampanju neka se pristupi odmah. Ako ne bi Zemaljska Tiskara mogla zbog opterećenosti odmah preuzeti taj posao, neka se odmah poveri štampanje dela Hrvatskom Štamparskom Zavodu u Zagrebu, a izrada Klišeja Zemaljskoj tiskari.

Autoru Profesoru Šišiću, pripada honorar 15% od bruto cene.

Prva trećina isplaćuje mu se odmah, a ostalo kad bude delo štampano.

O prednjem se izveštavate radi znanja i daljeg postupka.

Prilog prepis odluke.

Po naredbi Ministra Prosvete

Načelnik

Opšteg Odeljenja

Potpis nečitak

Pod broj 7615 poslana

u P. O. XXX (nečitljivo)

upravi Nabavke u ovom predmetu

Primljeno kod Velikog župana

zagrebačke oblasti u Zagrebu

dne 24/I 1925. Broj 5748 Priloga 1

14. prosinca 1925.

HR-HDA-147. Savska banovina. Prosvjetno odjeljenje

MINISTARSTVO PROSVETE
KRALJEVINA

Srba, Hrvata i Slovenaca
Odeljenje za uredbu i nastavu
Br. 31769

14. decembra 1925. godine
u Beogradu

VELIKOM ŽUPANU
-PROSVETNO ODELJENJE-
DIREKTORU GIMNAZIJE

Uvažavajući značaj proslave hiljadugodišnjice

Hrvatskog kraljevstva, Gospodin Ministar Prosvete²¹¹ pod br. 31769 od 11. ovog meseca doneo je odluku koja glasi:

Odlučujem: da se u svim srednjim i stručnim školama u celoj Kraljevini održi predavanje o važnosti ove Hiljadugodišnjice. Predavanje će održati 21. ovog meseca, prvoga časa prije ili posle podne, nastavnici istorije.

U školama u kojima postoje posebne dvorane, ovo će se predavanje održati zajedno svima učenicima; gde pak tih dvorana nema, mogu se učenici podeliti u dve i više grupa.

a) Po daljem naređenju Gospodina Ministra Prosvete u vezi sa prednjom odlukom ima se u predavanju o Hiljadu-godišnjici naročito istaknuti:

1/ da je Tomislav bio na Duvanjskom polju u današnjoj Bosni proglašen, a po nekima i izabran, Kraljem od mnogobrojnih predstavnika slobodnoga seljačkog naroda, te je prema toma bio pravi „seljački kralj“;

2/ Da je Tomislav, premda veran sin katoličke crkve, ustao najodlučnije na obranu staroslavenskog bogoslužja, te je u toj obrani potpuno i uspio;

3/ Da je Tomislav na istoku uspješno zaštitio Srbe, koje su bili Bugari pod carem Simeonom nemilice pritisli, i pružio gostoprimstvo srpskom knezu Zahariji i mnogim srpskim odličnicima, koji su se pred Bugarima sklonili u Hrvatsku. Na sjeveru je spriječio i sam prijelaz Mađara, preko Drave, koji su bili sami konjanici, što samo po sebi dokazuje, da su Hrvati kao slobodan seljački narod uistinu bili kadri podići konjicu od 100.000 konjanika, kako to spominje najstariji ljetopis;

²¹¹ Stjepan Radić, ministar prosvjete u vladi Nikole Pašića.

4/ Da ni prije Tomislava ni poslije njega nije bilo među Hrvatima i Srbima niti kakvih okršaja kamoli kakvih ratnih sukoba, te se prema tome ova Hrvatska Hiljadugodišnjica ima smatrati kao Hiljadugodišnjica Bratstva i narodnoga sporazuma između Hrvata i Srba;

5/ O izvršenju ove odluke ima se Ministarstvu podnijeti izvještaj.

O ovome se izvještavate radi znanja i dalje nadležnosti.

Po naredbi

Ministarstva Prosvete

Načelnika

Odeljenja za srednju nastavu

XXXXXXXX

Veliki župan Zagrebačke oblasti
Prosvjetno odjeljenje
18. XII. 1925.

Br. 12517 Pril. 14

*g. profesor Pintar
adrese sam napisao*

Periž

U otpremništvo 18. XII.

Prepisao

Sravnio 18. XII.

Opravio Periž

Prilozi poslani ravn. srednjih stručnih škola.

U. z.

Zgb 18/12. 25.

X. X. (nečitljivo)

HR-HDA-806. Laszowski, Emilij, 3.1.13. Materijali vezani za Odbor za izdavanje knjige „Zaslužni i znameniti Hrvati 925-1925“ kut. 60

U G O V O R

sklopljen danas između gg. odsječnog savjetnika Emilija Laszowskog i profesora dr. Petra Karličića kao redaktora, s jedne strane, te gg. Stjepana Ballogh-a iz Novske, Aleksandra Ballogh-a i Marcela Žerta, svih iz Zagreba kako slijedi:

I.

Gg. Emilije Laszowski i dr. ~~Petar Karličić~~, obvezuju se napisati i sastaviti djelo “Spomen-knjiga zaslužnih Hrvata” / 925 – 1925 Glede sadržaja toga djela imaju se gg. redaktori sporazumjeti sa nakladnicima i ako im se inače puštaju slobodne ruke. Djelo ima obasizati cca. 1000 životopisa na cca. 300 štampanih stranica, veličine uzorka predloženog ovim ugovarajućim strankama, te se redaktori obvezuju djelo dogotoviti najkašnje do konca februara 1925, tako da će štampa moći bez prekida dalje teći.

II.

Gg. nakladnici obvezuju se plaćati redaktorima za izručene rukopise, poprijeko po štampanom redu Din. 3.– slovima tri dinara, sukcesivno prema već dogotovljenom i redakciji predanom rukopisu. Konačni obračun glede primljenog honorara za redakciju uslijedit će nakon odštampanog djela. Glede redakciji predanih rukopisa i honorara imade se voditi točna evidencija, koli kod redakcije, toli i kod nakladnika.

III.

Gg. redaktori obvezuju se, da će moralno svim silama poduprijeti gg. nakladnike i nastojati oko što većeg prosperiteta samoga djela a svojim velikim ugledom, koji uživaju u javnosti i svojim vezama zalagati se za konačni materijalni i moralni uspjeh ovoga pothvata.

IV.

Naprotiv gg. nakladnici preuzimaju svako jamstvo, kako moralno, tako i materijalno, te u dokaz toga prilažu ovome ugovoru prepis jamčevnih očitovanja, prema svim onima, koji bi eventualno posumnjali u ispravnost ovoga pothvata.

V.

Nadalje se gg. nakladnici obvezuju svojom čašću, da će gg. redaktorima, ako uspjeh djela bude materijalno povoljan, isplatiti njih dostojan posebni honorar.

VI.

Veličina prve naklade ustanovljuje se prema broju postignutih narudžbi do konca februara 1925, a nakon toga roka: primljene narudžbe imaju se smatrati kao druga naklada,

za koju se imade između gg. redaktora i gg. nakladnika ugovoriti novo posebno utanačenje o visini odštete pripadajuće gg. redaktorima za tu nakladu, kao i za eventualne daljnje naklade.

VII.

Nebi li došlo iz bud kojega razloga do izdanja "Spomen-knjige zaslužnih Hrvata" to rukopis ostaje svojinom gg. nakladnika a ovi ga mogu sporazumno sa redaktorima štampati drugdje ali samo na doličnom mjestu.

Redaktori djela gg. Emilije Laszowski i ~~dr. Petar Karlić~~ mogu po vlastitoj volji i izboru pozvati na suradnju oko sastava tog djela i treća lica i s njima po volji ugovarati u okviru prava koja im pripadaju na temelju ovog ugovora. Prema (Nasuprot) nakladnicima djela jesu samo gore navedena dvojica gospode, kojima pripada autorsko pravo, dočim nakladnici prema trećim licima, koja će eventualno surađivati, ne stupaju u nikakve odnošaje.

Osim ostalih dužnosti navedenih u ovom ugovoru dužni su redaktori naročito obavljati redakciju djela i korekture štampanih araka, za koju dobivaju posebnu nagradu od Din. 100. - sto dinara, po arku /8 stranica/.

U redakcionalnome poslu imadu redaktori potpuno slobodne ruke a poslu tehničkome, administrativnom i propagatornom imadu opet nakladnici potpuno slobodne ruke.

VIII.

Nakladnici obvezuju se sav unapred ubrani novac, kao pretplatu, poporu tog djela i t. d., položiti kod Prve hrvatske štedionice u Zagrebu, na posebni zato otvoreni tekući račun, te će s njime diponirati samo u svrhu izdanja "Spomen-knjige zaslužnih Hrvata".

IX.

Ovaj ugovor je sastavljen u pet primjeraka i u dokaz prihvata, potpisuju spomenuta gospoda vlastoručno ovaj ugovor.

U Zagrebu, dne 19. marta 1924.

[potpisi]

Aleksandar Ballogh

urednici:

E. Laszowski

Za Stjepana Ballogha

Marcel Žert

u. z. opunomoćeni

Aleksandar Ballogh

Očitovanje

Niže potpisani očitujem ovime, pred zato prizvanim i potpisanim svjedocima, da luksuznim automobilom marke „Chevrolet“ Typa Touring F.B.50. br. 213.518, HP 35,

zagreb. redarstva evidentni prometni br. 1038, čije isprave ovome očitujem, prilažem a koji je isključivo moje vlasništvo, jamčim solidarno s g. Aleksandrom Balloghom, do visine njegove vrednosti, za sve novčane izdatke i primitke skopčane sa izdanjem i sastavom "Spomen knjige zaslužnih Hrvata" koju izdaje pod istim imenom ad hoc sastavljeni odbor.

U Zagrebu, 19. marta 1924.

Svjedoci:

Dragutin Žert v.r.

Marcel Žert

Viktor Manetti caud. Ing. v.r.

Prepis

Očitovanje

Niže potpisani očitujemo ovime pred zato naročito pozvanim i potpisanim svjedocima da cijelim svojim nepokretnim imetkom upisanim u gr. ul. br. 161 i 417 p.o. Novska (prepis gr. uložka u ovjerovljenom izdanju prilezi) jamčimo za sve novčane izdatke i primitke izviruće iz sastava i izdanja knjiga „Album zaslužnih Hrvata „ i „Poslovni adresar grada Zagreba“ u koliko isti ugovoru izdavačkog konzorcija terete osobu g. Aleksandra Balogha stanujućeg u Zagrebu Haulikova ul. br. 3.

U Novskoj dne 13. ožujka 1924.

Svjedoci

Andrija Lidić v.r.

Marija Jagar udana Ballogh v.r.

Sandor Vuković v.r.

Roza Jagar v.r.

HR-HDA-1964. Obitelj Deželić, Proslava 1000-godišnjice hrv. kraljevstva, kut. 10

- o svom radu na knjizi „Znameniti i zaslužni Hrvati“

1925.

26. srpnja 1925. potpisali su Emilij Laszowski kao urednik u Aleksandar pl. Ballogh za upravu predgovor velikom i raskošnom djelu „Znameniti i zaslužni Hrvati te pomena vrijedna lica u hrvatskoj povijesti od 925-1925.“ sa pregledom povijesti Hrvatske, Bosne i Istre, hrvatske književnosti i razvitka hrvatskog jezika, te hrv. vladara, hercega, banova i biskupa, kao uvodom. Sa 9 zasebnih slika, te 421 slikom u tekstu. Prigodom proslave

1000 godišnjice hrvatskoga kraljevstva. Izdao odbor za izdanje knjige: Zaslužni i znameniti Hrvati 925-1925.

Tisak i oprema hrvatskog štamparskog zavoda d.d. u Zagrebu. Knjiga je štampana u velikom folio – formatu. Ima stranica CXXVI i 298.

Tome sam djelu i ja bio suradnikom, te me se u uvodu napose apostrofira

„S priznanjem moramo spomenuti marne naše suradnike, koji su svoje prinose stavili nam na raspolaganje. Među ovima svakako ističemo g. dr. Velimira Deželića st., koji je svojim kroz decenije skupljenim bilješkama ovo naše djelo potpomogao.“

Pod šifrom V. D. napisao sam 1114 članaka 13.069 (?) redaka.

ZNAMENITI I ZASLUŽNI HRVATI

TE POMENA VRIJEDNA LICA U HRVATSKOJ POVIJESTI
OD

925-1925

SA PREGLEDOM POVIJESTI HRVATSKE, BOSNE I ISTRE,
HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI I RAZVITKA HRVATSKOG JEZIKA, TE
HRV. VLADARA, HERCEGA, BANOVA I BISKUPA, KAO UVODOM.
SA 9 ZASEBNIH SLIKA, TE 421. SLIKOM U TEKSTU

KNJIŽNICA
ARMIVA HRVATSKE
U ZAGREBU

PRIGODOM PROSLAVE 1000-GODIŠNJICE HRVATSKOGA KRALJEVSTVA
IZDAO: ODBOR ZA IZDANJE KNJIGE „ZASLUŽNI I ZNAMENITI HRVATI 925-1925.“
TISAK I OPREMA HRVATSKOG STAMPARSKOG ZAVODA D. D. U ZAGREBU

Slika 108. Naslovna stranica knjige *Znameniti i zaslužni Hrvati, te pomena vrijedna lica u hrvatskoj povijesti od 925-1925*, Zagreb, izdanje Odbora za izdanje knjige „Zaslužni i znameniti Hrvati 925-1925“ u povodu 1000. godišnjice Hrvatskog Kraljevstva

O. IVEKOVIĆ: HRVATI POZDRAVLJAJU PRVOGA SVOGA KRALJA TOMISLAVA

SLAVA BOGU NA VISINI, A MIR LJUDEM U NIZINI!
SLAVA I HVALA BOGU, KOJI SE SMILOVAO NARODU TE
MU DADE KRUNJENA KRALJA!
SLAVA I HVALA SVETOMU OCU PAPI RIMSKOMU!
SLAVA I HVALA SVETLOME I DOBROME KRALJU HRVATSKOME!
SLAVA I HVALA I ZDRAVLJE!
BLAGO NARODU, KOJI DOŽIVI TAJ VELIKI DAN, DA VIDI KRUNJENA
SVOGA KRALJA!
BLAŽENI DAN NOVOGA ŽIVOTA NARODA HRVATSKOGA!
BLAŽENI DAN, KOJI TEBI, KRALJU, DAROVA VIENAC VRH TJEMENA TVOGA!
SLAVA I HVALA BOGU, KOJI TE URESI ZNAKOVIMA KRALJEVSKIMI!
SLAVA I HVALA BOGU, KOJI TE PRIKAZA NARODU KAO KRALJA
VELIKA I MOŽNA!
SLAVA I HVALA BOGU, KOJI TE URESI KRALJEVSKIMI ZNAKOVIMA
ČUVAO TE BOG U ZDRAVLJU NA MNOGO LJETNA SLAVU I SREĆU NARODA.
USLIŠI, GOSPODI, MOLITVU PUKA TVOGA, USLIŠI, GOSPODI!
NA MNOGA LJETA, NA MNOGA LJETA SLAVA I HVALA ZDRAVLJE
SVETLOME KRALJU HRVATSKOME I SVIETLOJ KRALJICI I NJEGO-
VOJ DJECI I NJEGOVOJ SVOJTI!
NA MNOGA LJETA SLAVA I HVALA I ZDRAVLJE!

Vidi i Vjeh. Kralj Prvoje Hrvatske Zagreb 1896.
sv. 1. str. 11 „Hrvatopisje u Krunanju“

Ornamentika po prof. arh.
Čisto Ivekovića.

Slika 109. Prva stranica knjige *Znameniti Hrvati*

HR-HDA-806. Laszowski, Emilij, Korespodencija 1924/1925. kut. 60

ODBOR ZA IZDANJE KNJIGE
 „ZASLUŽNI I ZNAMENITI HRVATI“
 GOD. 925.—1925.
 Z A G R E B

Redakcija: Vodnikova 1 (telefon broj 14–46)
 (telefon broj 14–56)

Administracija: Haulikova 3

Tekući račun kod Prve hrvatske štedionice u Zagrebu.

ZAGREB, dne 7. srpnja 1924.

VELEŠTOVANI GOSPODINE SAVJETNIČE!

Preko Gradskog poglavarstva u Zagrebu dobio sam odgovor datiran sa 25. VI. o. g., koji Vam u prepisu šaljem od Gradskog poglavarstva u Karlovcu, potpisan po g. načelniku Stjepanu Zagorcu. Kako ćete iz istoga prepisa razabrati g. Zagorac si misli, da ima posla sa piljaricama na sajmištu i da se za knjigu može pogadjati, kao za par pilića.

Molio bi Vas stoga, da prvom prilikom, a što bi bilo najbolje, da odmah učinite, da odete u Karlovac i da toga g. načelnika, tog “dičnoga Hrvata” dobro podučite, da odbor, kojemu Vi kao glavni redaktor stojite na čelu, nije njemu za izrugivanje, već da vis a vis istoga upotrebljava onaj ton i takt, kojimu kao takvom odboru pripada. Mene je ovaj dopis tako razbjesnio, da sam se ne malo zaletio, pa gradskom poglavarstvu u Karlovcu dao doličan odgovor, pa me je samo od toga odvratio g. Dr. Deželić i g. Dr. Karlić, kojima sam isti pokazao, pa su oni uvjereni, da je za sada najbolje, da Vi tu cijelu stvar osobno izgledite, a ako se ne bude dalo, onda da mu se može dati dostojan odgovor njegova dopisa.

Gospođe koje su bile u Križevcima vratile su se jako razočarane. Hrvatski Sokol čiji ste dopis i Vi čitali, potpuno ih je napustio, a Gospojinsko društvo isto tako. No sve to nije za čuditi se, ako čovjek pomisli na to, da onaj čovjek koji bi trebao, da se najviše da se založi i koji je suradnik sam u toj stvari, šta više brat “Hrvatskog Zmaja” g. Ljubomir Maštrović, ne samo, da im nije išao na ruku, već ni prstom nije makao, da im pomogne, a nuzato se tako netaktički ponašao vis a vis gospoda, daje to upravo jedna sramota. Medjutim i s druge strane opet je i dobro da se tako dogodilo, jer bi za sam uspjeh knjige njegova prisutnost u društvu damâ vrlo loše djelovala, jer koliko su gospođe informirane, on je tako diskreditiran u Križevcima, da su ih savjetovali, da se uopće niti ne spominje nigdje, da je on suradnik i da su Križevčani sretni, što takav čovjek jedan obični denuncijant odlazi iz Križevaca/: sličnu obavijest sam svojedobno dobio i iz Osijeka, i Vama ju saopćio, što ćete se i šjetiti/.

Osim ovoga spominjem, da su se svi članovi podružnice Zmaja u Križevcima, jako nedolično vis a vis dama ponijeli, dapače ih je bilo i takovi, koji su ih izgurali napolje /Dr. Šug:/. Jedina im je zadovoljština za lijep prijem bila kod gg. Šušnjaka i Cividinija, no što im nije moglo nadoknaditi sve ostale neugodnosti, jer su sva tri dana što su u Križevcima proboravile, bile prepuštene same sebi.

Glede Maštrovića, misli g. Dr. Deželić, a isto tako i Dr. Karlić, da bi bilo najbolje, da se izluči iz redakcije, i da ga se nigdje više kao takovog ne spominje. Dosadašnje stvari, koje je izradio, da mu se plate i stim, da je stvar s njim svršena.

Nadalje Vas lijepo molim, da bi ste meni izvoljeli poslati list od Krmpotića, jer ga trebam, radi adresa koje se u njemu nalaze za Ameriku.

Inače radi se marljivo po starom, te nikaki drugih novica nema koje bi spomena bile vrijedne.

Molim Vas još jednom, da sa Zagorcem stvar što prije uredite, pa u nadi, da se ugodno zabavljate i sprovodjate na Ozlju izvolite uz rukoljub milostivoj gdji supruzi primiti pozdrav i izraz osobitog štovanja

Aleksandar Ballogh

Hrvatsko pjevačko društvo „MAJEVICA“ u Tuzli.

Broj: 301./24.

Tuzla, dne 5. novembra 1924.

[rukom: (1 prilog s 2 fotografije)]

P. n.

ODBOR za izdanje knjige

„Zasluzni i znameniti Hrvati god. 925–1925.“

u/ Zagrebu...

Prije par dana bio je kod nas u Tuzli Vaš povjerenik za sabiranje pretplatnika na knjigu koju kanite izdati prigodom proslave 1000 godišnjice hrvatske državnosti, te nam je rekao, da je Vaša želja, da Vam pošaljemo fotografije i životopise onih ljudi, koji su ma što učinili za napredak Hrvatsva u našim krajevima.

Kako su kod nas pak baš na bugjenju hrvatske svijesti u najteža vremena radili i mnogo žrtvovali ova dva rodoljuba, čije Vam životopise kao i fotografije šaljemo u prilogu, to molimo gornji naslov, da unese i ovo remek djelo i njihova imena, jer su zbilja stekli vanrednih zasluga za buđenje Hrvatsva i prosperiranje naših društava u našim krajevima. Žrtvovali su mnogo, dapače možemo sa potpunim pravom reći, da je Marijan Hadži Divković svoj sav imetak utrošio potpomazući naša društva i snoseći troškove, kojih društva

nijesu mogla pokrivati, usljed svoga slabog financijskog stanja. Oba su ostala u najdubljoj uspomeni kod svijeta građana, te su zbilja vrijedni, da im se barem na ovaj način iskaže i zadnja počast i priznanje za njihov rad.

Molimo, ako je moguće, da bi nam sliku Divkovića povratili, kad ju ne budete više trebali.

S poštovanjem:

za Hrvatsko pjevačko društvo „Majeвица“

Predsjednik: Fra Z. Mikić
nečitljivo)

Tajnik: (rukom